

TÄHEKE

Nr. 12
1961

Fr. S. Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatulogu
PE 11000

Kiri esimese klassi õpilasele

KALLIS SÖBER! MA SOOVIN SULLE PALJU ÕNNE! SA OLED JUBA SUUR. SA OLED KOOLILAPS. SUL ON TÄHTIS TÕO: SA ÕPID KIRJUTAMA, LUGEMA JA ARVUTAMA. KÕIK INIMESED TERVES MAAILMAS – LENDURID JA AGRONOOMID, TÖOLISED JA MEREMEHED, KOLHOOSNIKUD JA ARSTID –, NAD KÕIK ALUSTASID SELLESAMA PLIIATSI JA VIHIKUGA, HAKKASID PEALE SELLEST-SAMAST ESIMEST TÄHEST TAHVLIL JA ESIMEST SÕNAST AABITSAS.

KOOLIS SINUST EI SAA UKSNES HARITUD INIMENE, KOOLIS SA ÕPID KA SÕPRUST KALLIKS PIDAMA. TEID

AITAVAD SÕPRADEKS SAADA ÕPETAJA, PIONEERID, OKTOOBRILASTE TÄHEKE. OKTOOBRILASTEL ON TORE SEADUS: „OKTOOBRILAPSED ON SÕBRALIKUD LAPSED.“ SINU KLASS POLE SIIS ENAM LIHSALT KLASS, VAID KOLLEKTIIV.

KOLLEKTIIV SUUDAB PALJU. VÕTAME NÄITEKS KOSMOSESÕIDU. KAS ÜKS INIMENE OLEKS SELLEGA HAKKAMA SAANUD? MUIDUGI MITTE. KONSTRUKTORITE, TÖOLISTE JA LOODUSTEADLASTE SÕBRALIK PERE NÄGI ENNE PALJU VAEVA, KUI KOSMOSELAEV LENNUKS VALMIS SAI.

KONSTRUKTORID TEGID ARVUTUSED, TÖOLISED EHTASID LAEVA VALMIS, TEADLASED-BIOLOOGID MÕTLESID VÄLJA, KUIDAS KAITSTA LENDURIT KAHJULIKE KOSMILISTE KIIRTE EEST.

KOLLEKTIIVIS MURETSEVAD KÕIK ÜHISE TÖÖ PÄRAST, HOOLITSEVAD ÜKSTEISE EEST. ÜKS KÕIGI, KÕIK ÜHE EEST – MEIL, NÕUKOGUDE INIMESTEL, ON OLEMAS NII SUGUNE TORE SEADUS.

12. APRILLIL OLIN MA ÜKSI „VOSTOKI“ KABIINIS. KUID OLIN SEAL KÕIGI EEST – TEADLASTE, KONSTRUKTORITE, TÖOLISTE JA BIOLOOGIDE EEST. JA NEMAD SEISID MINU EEST: LENDURID ABISTASID NÕUGA, ARSTID JÄLGISID MU ENESETUNNET, RAADIOTÖÖTAJAD AGA HOOLITSESID MEELEOLU EEST – NAD SAATSID ERALDI MINU JAKS MUUSIKAT.

ÜLEVAL, KÕRGELE MAAL KOHAL, MA EI TUNDNUD END ÜKSI. MA TEADSIN, ET MINUGA ON KOGU MU KODU-MAA.

KALLIS SÖBER, KUI SUL ON RASKE JA ISEGI KUI SUL LÄHEB VAHEL HALVASTI, AITAB SIND ALATI KOLLEKTIIV. SELLEPÄRAST OLE KA ISE HEA SELTSIMEES: VASTUTULELIK, AUS, ÕIGLANE.

MA SOOVIN SULLE PALJU ÕNNE, JÕUDU JA EDU ÕPPIMISES!

SINU SÖBER JURI GAGARIN

Illustreerinud S. VÄLJAL

Kass

H. VÄLI

Kelle kõrvale sa istud?

J. RENZER

NIISUGUSE PEALKIRJAGA LUGU LOETI PARAJASTI TEISES KLASSIS. SEAL OLII JUTTU SELLEST, KUIDAS LAPSED PAKKUSID ESIMEST PINKI HAIGE JALAGA TÜDRUKULE, ET TAL OLEKS KÕIGE PAREM KOHT KLASSIS.

„HEAD LAPSED!“ UTLES TIJU.

„HEAD!“ OLII KA ÕPETAJA NÕUS.

LOETI EDASI. KÕIGIL OLII TUKK SELGE, AINULT SASS PIDI IGA TÄHE VAHEL NAGU ÜLE KIVIDE JA KÄNDUDE RONIMA. MITTE EI SAANUD SÕNU RITTA. SEE OLII SELLEPÄRAST, ET SASSI KODUS RÄÄGITAKSE VENE KEELT. KORRAGA TÕSTIS JURI KÄE: „ÕPETAJA, PALUN, LUBAGE MIND SASSI KÕRVALE ISTUDA! HAKKAN TEDA AITAMA.“

ÕPETAJA LUBAS, SEST JURI OSKAS HÄSTI LUGEDA. VAHETUNNIL UTLES SASS JURILE: „KUI TALVEL HAKKAME VENE KEELT ÕPPIMA, AITAN SIND. TAHAD?“

„TAHAN,“ UTLES JURI JA PINGINAABRID LÄKSID JALUTAMA.

Sausti 7-kl. Kool

KUI EMA KOJU TULI, SEISIS SAHVRI UKS RISTSELITI LAHTI. KES SEAL OLII KÄINUD?

„EI TEA!“ UTLES ANTS.

„MINA KA EI TEA!“ TUNNISTAS JURI.

„AGA MINA TEANI!“ KINNITAS VÄIKE JAAK. „KASS KÄIS!“

„KASS?!“ IMESTAS EMA. „KUST SINA TEAD, ET SEE JUST KASS OLII?“

„AGA MINA JU ISE NÄGIN!“ KIITIS JAAK.

„NOH, KUI JUST NÄGID...“ NÕUSTUS EMA. „AINULT MA EI SAA ARU, MIKS SIIS SINUL ON VURRUD MOOSISED!“

Varese vanne

Vares läks tiigikaldale jalutama, näeb – vees kükitab suur konn. Ta sööks meeleldi selle konna ära, kui ainult kätte saaks. Hakkab konnale rääkima: „Mis sa, Kvaak-pikk-koib, seal vees kükitab, tule kaldale päikesepaistele mängima!”

„Ei julge tulla,” kõneleb temale konn, „kardan, krapsad mu kinni ja sööd ära.”

„Ei krapsa. Tule julgesti, ma ei puutu sind!”

„Vannu mulle, et sa mind

noka vahele ei võta!”

„Vannun sulle – ma ei võta sind noka vahele.”

Eemal puutsas laulab väike lind: „Ära usu, ära usu! Varese vanne vatsas.”

Konn aga usub varest ja hüppab kaldale. Seal vares haarab tema kohe noka vahele ja hakkab neelama.

„Mis sa nüüd teed,” küsib konn, „sa andsid vande?!”

Vares vastab: „Andsin vande, vanne läheb vatsa.”

Ja ta kugistas konna alla.

Eidene ja haokubu

selga tõstma, kuid ei jõua sellele tuultki alla teha.

„Palju võtsin,” pahandab eit, „pean muist maha jätma.”

Eit teeb sideme lahti, hakkab oksa ära võtma ja jälle kõneleb: „Kui ma seda oksa ei jõua koju viia, siis ei jõua ma seda kah.” Ja nõnda tõstab ta oksa sidemelt ära. Tõstab oksa ja muudkui räägib:

„Ei jõua ma seda, siis ei jõua ma ka toda.”

Niiviisi kõneldes on eit haod sidemelt ära võtnud. Eit võtab siis tühja sideme ja läheb sellega koju. Nõnda jäidki tal haod toomata.

Rahvasuust üles kirjutanud
J. PALM

E. NIIT

Vanaisa kin

Vanaisa oskab alati just siis tulla, kui Pille-Riin teda ootab. Ta kohe nagu teab seda. Ja siis ta toob kaasa mõne ilusa nupu, mida tal tarvis pole, või loeb mõne ilusa jutu, või räägib sellest, kuidas isa väike oli. See on veel kõige lõbusam.

Täna aga tuli vanaisa miskipärast hiljem. Ema oli juba ammu koolist tagasi ja lõuna oli söödud ja ema parandas juba vihkuid. Ja Pille-Riin mängis Annega. Siis vanaisa tuli ja helistas ja Pille-Riin ei teadnud teda üldse oodatagi. Ta tuli kohe otse Pille-Riini nuku-toa juurde ja võttis taskust neljakandilise karbi, niisuguse pikliku ja õhukese.

„Noh, ütle ära, mis siin sees on?” küsis ta Pille-Riinilt.

„Šokolaad,” ütles Pille-Riin.

„Ei ole,” ütles vanaisa.

„Kas söödav?” küsis Pille-Riin.

„Noh, mõnes mõttes söödav ka,” ütles vanaisa.

„Kas on üks või mitu?” küsis Pille-Riin.

„On üks asi ja mitu ka,” ütles vanaisa.

„Kas soe või külm?” küsis Pille-Riin.

„Vahel külm ja vahel soe ja sekka leige ka,” ütles vanaisa.

„Mis sa ajad,” ütles Pille-Riin, „niisugust asja ei olegi olemas!”

„Miks siis ei ole, näe, asi on ju siin,” rääkis vanaisa ja andis paki Pille-Riini kätte.

Pille-Riin tegi selle ruttu lahti ja sealt seest tuli välja karp värvipliatsideid. Kuus pikka pliatsit – ja igaüks ise värvi. Punane ja sinine ja kollane ja roheline ja pruun ja must.

gitus

„Aitäh,” ütles Pille-Riin. „Ma just nii tahtsin neid saada! Anul on ka värvipliiatsid. Aga kuidas nad siis söödavad on?”
„Noh, kui joonistad kompveki või õuna, siis on ju söödav!” naeris vanaisa.

„Aga Jüril on värvipliiatsite otsad näritud,” ütles Pille-Riin.
„Noh, tema sööb neid lihtsalt valesti,” ütles vanaisa. „Kes siis niiviisi neid sööb!”

„Aga kuidas neid üks asi on, neid on ju kuus?” küsis Pille-Riin.
„Noh, nad on ühes karbis ja nad on kõik kokku karp värvipliiatseid,” ütles vanaisa.

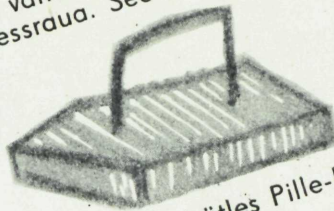
„Aga soojad ei ole nad ju sugugi,” ütles Pille-Riin.
„Sa ütlesid, et on soojad ja külmad ja leiged,” aga kui joonistad lume, on jälle külmad,” ütles vanaisa.
„Noh, kui joonistad tulle, siis on päris tulised, aga kui joonistad lume, on jälle külmad,” ütles vanaisa.

„Siis oleneb sellest, kuidas sa juhtme joonistad: kas nii, et on kontaktis, või nii, et ei ole,” ütles vanaisa.
„Ja siis peab vaatama, et juhete-sisse ei unusta, kui triigitud on,” ütles Pille-Riin.

„Nojah,” ütles vanaisa, „siis tuleb pärast kummiga juhe seinast lahti kustutada.”
„Aga mul ei olegi kummi olemas,” ütles Pille-Riin.
„Siis sa ei saagi triikrauda joonistada,” arvas vanaisa.

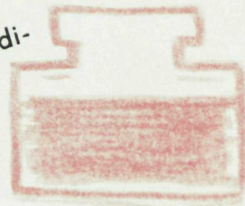
„Missugune see on?” päris Pille-Riin.
„See on niisamasugune kui triikraud, ainult käib ilma elektrita Pannakse lihtsalt pliidi peale sooja.”

Ja siis teritas vanaisa musta pliiatsi ära ja joonistas Pille-Riinile pressraua. See oli niisugune:

„Joonista veel midagi,” ütles Pille-Riin.
„Mis siis?” küsis vanaisa.
„Joonista sinine asi ka!” ütles Pille-Riin. „Joonista tindipotti!”

Siis vanaisa teritas sinise pliiatsi ja joonistas tindipoti.

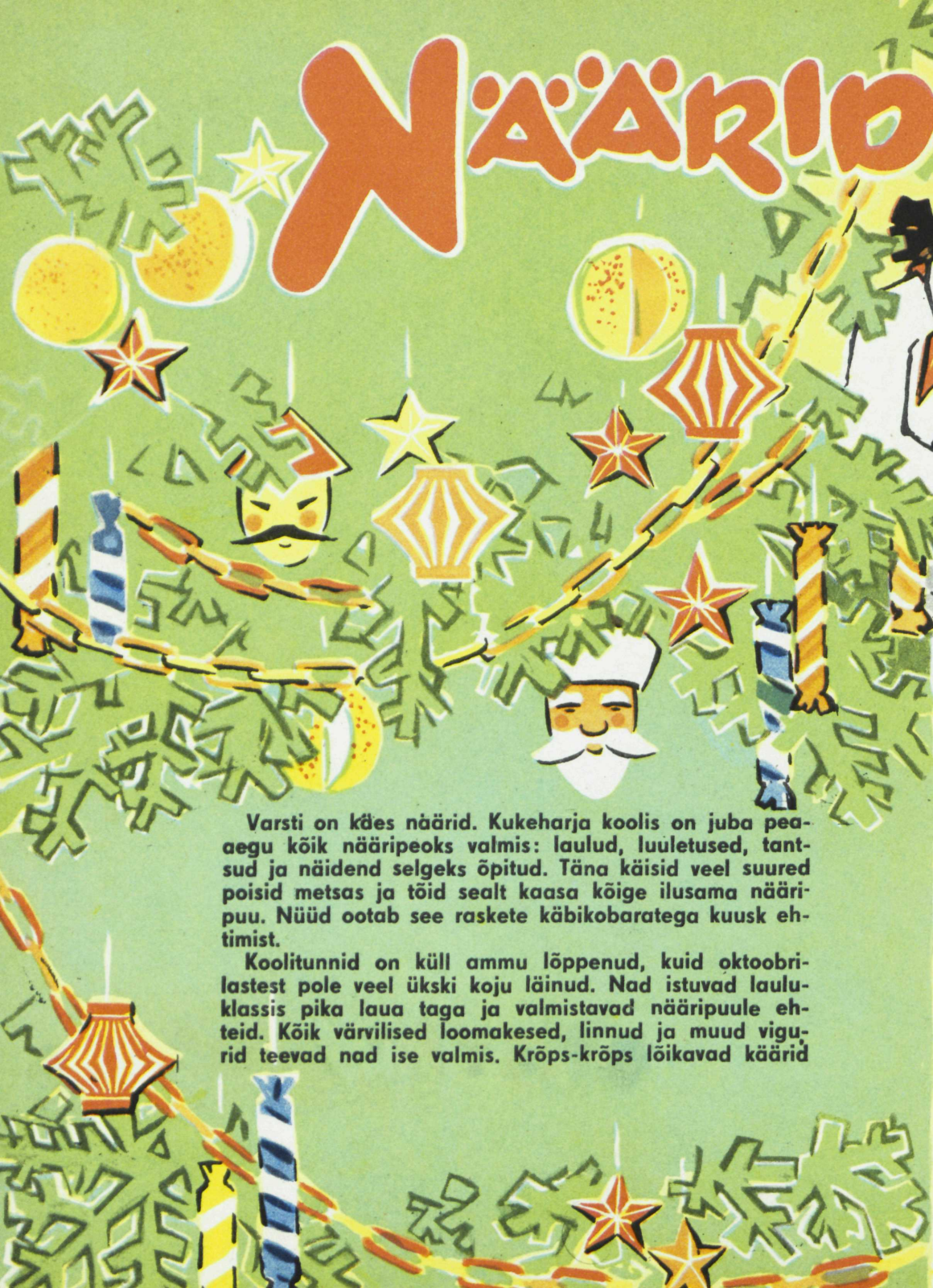

„Ja punane asi,” ütles Pille-Riin.
Vanaisa teritas punase pliiatsi ja joonistas punase tindipoti ja ütles: „See on emale vihikuid parandada.”
„Ja kollane asi!” ütles Pille-Riin.
„Ülejäänud asjad teed ise,” ütles vanaisa ja teritas ära ülejäänud pliiatsid – kollase terve paberitäie söödavaid ja mittesöödavaid asju ja leiged ja tuliseid ja külmi asju. Ja need olid niisugused:

Aga pärast joonistas ta ilusa pildi.

NÄÄRIID VÕIVAD T

Varsti on käes näärid. Kukeharja koolis on juba peaaegu kõik nääripeoks valmis: laulud, luuletused, tantsud ja näidend selgeks õpitud. Täna käisid veel suured poisid metsas ja töid sealt kaasa kõige ilusama nääripuu. Nüüd ootab see raskete käbikobaratega kuusk ehitist.

Koolitunnid on küll ammu lõppenud, kuid oktoobri-
lastest pole veel ükski koju läinud. Nad istuvad laulu-
klassis pika laua taga ja valmistavad nääripuule eh-
teid. Kõik värvilised loomakesed, linnud ja muud vigu-
rid teevad nad ise valmis. Kröps-kröps löikavad käärid

Elas üks jänes, kellele meeldis järvekaldal löikhein-
nas hüpata. Kord löikas löikhein ta huule katki. Jänes läks tule juurde ja palus:

„Tuli, põleta löikhein ära!”

„Mis kurja löikhein tegi?” küsis tuli.

„Ta tegi mu huule katki,” vastas jänes.

„Mis sa siis söid nii palju!” ütles tuli.

Jänes läks vee juurde ja ütles:

„Vesi, kustuta tuli ära!”

„Mis kurja sulle tuli tegi?”

„Tuli ei pannud löik-

Jänes Mansi muinasjutt

heina põlema.”

„Aga mis kurja löikhein tegi?”

„Ta löikas mu huule katki.”

„Mis sa siis söid nii palju!” ütles vesi.

Jänes läks poisi juurde,

VILLA

pappi ja paberit. Magus liimilõhn täidab ruumi.

Väike heledapäine Silvi on endale löikelehelte väljalõikamiseks valinud orava. See peaks tulema kõikidest ehetest kõige kaunim. Ta tahab pähklikrõbistaja katta punakaspruuni läikpaberiga, käbi aga, mis on orava käppade vahel, kuldsega. Niisugust ilusat oravat on Silvi näinud šokolaadikomplekti paberil.

Tükk aega on Silvi hoolega ametis, kuid siis hakkavad ta mõtted ringi uitama. Siinsamas seinal ripuvad nääripeol esinejate kostüümid. Neist üks lumivalge ja hästi kohev kleit on Silvi oma. Nende tähekesed tüdrukud on näidendis lumehelbed. Nad tulevad lavale tasase muusika saatel ja siis tantsivad. Suur Maimu ise õpetas neile selle tantsu selgeks. Algul ei läinud see neil kuidagi, kuid suur Maimu oli väga kannatlik. Nad tegid palju proove ja lõpuks tuli tants kenasti välja.

Silvi suleb hetkeks silmad ja kujutab ette, kuidas ta hõljub üle lava... Näärivana aga vaatab ja muheleb...

Illustreerinud E. PIKK

Kuid oh häda – käärid Silvi käes lähevad äkki viltu ja oraval polegi enam saba!

„Saba tuli ära! Silvi löikas oraval saba ära!“ hüüab Jüri kohe valjusti üle lauluklassi.

Silvi põskedelt kaovad naerulohukesed ja ta läheb näost üleni punaseks. Tüdruk ei julge enam kellegi poole vaadata.

Samas tõuseb laua otsast nende tähekesed juht Maimu ja ütleb: „Silvi, tule siia! Ma aitan sind!“

Silvi lähebki Maimu juurde ja hakkab kärvesti tööle. Suure Maimu abiga saab orava saba jälle terveks. Ja Silvi teeb veel teise ja kolmandagi orava. Kõik need tulevad ilusad, punakaspruuni kuuega ja kuldse käbiga käppade vahel.

Nüüd võivad näärivad Kukeharja kooli tulla. Nääripeo ettekanded on selged ja saalis seisab ilmatu uhke kuusk, mille kõik ehted on oktoobrilaste endi tehtud.

H. RAMMO

kellel oli vibu käes, ning ütles:

„Poiss, tulista vett!“

„Mis kurja vesi tegi?“

„Vesi ei läinud tuld kustutama.“

„Aga mis kurja tuli tegi?“

„Tuli ei pannud lõikheina põlema.“

„Mis kurja lõikhein tegi?“

„Ta löikas mu huule katki.“

„Mis sa siis sõid nii palju!“ ütles poiss.

Nüüd läks jänes hiire

juurde ja ütles:

„Hiir, näri poisist vibunööri katki, et ta ei saaks enam lasta!“

Hiirel hakkas jänesele kahju ja läks vibunööri närima. Kuid ta ei saanud seda teha, sest poiss oli juba vibunööri pingule tõmmanud ja laskis parajasti nooli vette.

Niipea kui esimene nool vette jõudis, läks vesi silmapilk tuld kustutama. Tuli ehmus veest ja jooksis lõikheina juurde. Lõikhein, kus jänes hüpata armastas, võttis kohe tuld. Jänes jooksis küll kiiresti tulest välja, kuid sellele vaatamata kõrvetas endal jalad ja kõrvad ära.

Illustreerinud H. HIIBUS

ANDU LÄHEB LASTEAEDA * H. MÄND

Teel *Päris laul*

Meie Andut tunneb terve tänav: tädi Mari-ka, onu Ülo, koerad, kassid ja tuvi ka.

Täna hommikul, kui Andu ema kõrval tänaval krapsult astus, jäi lilla kaelaga tuvi Andu ette seisma. Ta tahtis teada, kuhu Andu läheb.

„Ma lähen lasteaeda,” ütles Andu. „Kas sina ka tuled?” Aga tuvi ei tulnud, vaid lendas teisele poole.

Varsti sai tänav otsa. Majad läksid teiseks ja autod ka. Siin sõitis auto, mis vedas piima.

Üks võõras koer vaatas aia tagant. Andu pistis käe aiapulkade vahelt läbi ning tegi talle pai, kuid ema tõmbas

Andu ruttu kaugemale.

„Võõrale koerale ei tehta pai. Võõras koer on kuri,” ütles ema. Kuid see koer polnud kuri, ta jooksis Anduga teisel pool aeda kaasa ja tahtis teada, kuhu Andu läheb.

„Ma lähen lasteaeda,” ütles Andu. „Head aega!”

Andu armastas väga muusikalaulu. Ta oli mitu korda televiisoris näinud, kuidas lapsed laulsid. Ja ta ise oli hobusega kiikudes ka laulnud. Andu laul käis nümmoodi: „„Loll” ei tohi ütelda, „loll” ei tohi ütelda, „loll” ei tohi ütelda!”

Kuid see ei olnud päris laul.

Päris laulu lauldi lasteaias. Tädi mängis klaverit, lapsed peitsid käed selja taha ja laulsid: „Kus on, kus on meie käed? Meil ei ole käsi!”

Andule meeldis väga laulda, kuid ta ei julgenud siin seda teha.

Tädi tuli Andu juurde: „Tule laulma, Andu!” Kuid Andu vastas: „Ma ei tea seda laulu.”

„Ma õpetan sulle.”

Kuid Andu ei läinud.

Natukese aja pärast tuli Häli Andut kutsuma: „Tule, Andu!”

„Ei tule,” ütles Andu.

Häli sai pahaseks: „Kõik lasteaias lapsed mängivad ja laulavad, ja kui sa ei tule, siis sa polegi õige lasteaialaps!”

Andu tahtis olla õige lasteaialaps ja ta läks teiste juurde, sirutas ka käed ette ja laulis teistega koos: „Vaat, vaat siin on meie käekesed väiksed!”

See oli päris laul.

Sajajalgne

K. KANGUR

SAJAJALGSEL OLII KAVAS
UKSPÄEV KULLA MINNA.
JUBA KAMBRI UKSE AVAS,
KUID JÄI SEISMA SINNA.

VAATAS – VIHMASADU ALGAB.
NÄGU LÄKS TAL MOSSI:
OLE HEA JA TÕMBA JALGA
SADAKOND KALOSSII!

NAINI NURGAST JALANÕUSID
TALLE KÄTTE TASSIS.
MEHEL JUUKSED PUSTI TÕUSID,
NÕNDA SEAL TA RASSIS.

ÜKS JA TEINE, KOLMAS, NELJAS...
IKKA LÄHEB SEGI!
JUBA NAHK TAL AURAB SELJAS.
KULL TA TÕÖD SEAL TEGI!

„NELJAKUMNE VIIES...“ LUGES,
„NELJAKUMNE KUUES...“
NAINI SÄNGI ALLA PUGES
JÄRJEST UUSI TUUES.

SEITSMEKUMNENDAT MEES JALGA
TÕMBAMA JUST HAKKAS,
ÄKKI – KAS NUUD KIUS EI ALGA! –
VIHMASADU LAKKAS.

UHEKAUPA LOOPIS NURKA
VAENEMEES KALOSSID,
ISTUS KAUA OMA URKAS,
MURELIK JA MOSSIS.

BIBBY jutustused

Illustreerinud H. SAMPU

Ma tulen teile külla maalt, kus kunagi ei ole talve ja kus alati paistab soe päike. Saame tuttavaks – minu nimi on Bibby.

Ma olen pioneer ja elan Gaanas. Meie maa nime oled sa kindlasti juba kuulnud. Gaana on nüüd vaba ja kuulub meile, neegritele. Kuid alles hilja-aegu oli kõik teisiti.

Jutustan teile oma sünnimaa ajaloost algusest peale.

Kaua-kaua aega tagasi elasid inimesed Aafrikas vabalt oma väikestes külakestes. Nad kasvasid karja, tegid käsitööd ja pidasid jahti. Siis aga tulid meie juurde valged inimesed. Need olid kaupmehed ja nad olid väga pahad. Nad leidsid meie maalt kulda, kalliskive, kivisütt ja palju muid varasid ning tahtsid kõike endale saada. Aafrika rannikul maandusid suured laevad ja saatsid maale sõdureid püsside ja kahuritega. Tuhanded neegrid tapeti, meie maa vallutati ja meid tehti orjadeks.

Valged orjaperemehed asutasid kõikjale suured istandused ning neegrid pidid varavalgest hilisööni kasvatama seal kakaod ja kohvi. Ka lapsed pidid töötama ega saanud üldsegi koolis käia. Me olime alati näljased. Aga kui me nõrkenult maha kukkusime, peksid valged isandad meid piitsadega. Paljud neegrid viidi ära oma kodumaalt üle mere ja müüdi maha just nagu loomad. See oli hirmus aeg.

„Meie ei taha olla enam orjad!“ ütlesid siis kõige julgemad ja targemad meie hulgast. Nad kutsusid kõiki üles orjaperemeeste vastu. See oli ränk ja vihane võitlus. Kuid lõpuks me võitsime ja kihutasime kolonisaatorid minema. Me võitsime sellepärast, et astusime nagu üks mees rõhujate vastu. Olg õla kõrval võitlesid isad ja emad, vennad ja õed, suured ja väikesed. Uhenduses on jõud – seda teadsime kõik väga hästi. Uks laulgi jutustab sellest:

„Üks väike neegrilaps
käis kurvalt üksi teel.
Oh oleks meid küll kaks –
küll oleks tore see!

Kaks väikest neegrilast
koos hüüdsid: „Vennad, hei!“
Ja vastus kohe kõlaski –
kolm oli kokku neid.

Kolm väikest neegrilast
siis kirja saatsid koos.
Ja vaata, varsti oligi
neid neli rõmsas hoos!

Nüüd neli neegrilast
koos kutsusid: „Ahoi!“
Ja tuli metsast pimedast
veel viies neegripoiss.

Viis väikest neegrilast
nüüd läksid, laulud suus.
Üks sõber tuli juurde veel –
ja oligi neid kuus.“

Nii rändasid lapsed läbi metsade ja külade, üle
mägede ja jõgede. Ja kui neid oli kokku juba
kümme, siis ...

„... Siis kümme neegrilast
koos maja üles löid.
Seal elada nüüd igaüks
nii õnnelikult võib.“

Niisama õnnelikult, nagu hakkasid elama kümme
neegrilast selles laulus, elavad praegu Gaanas kõik
lapsed. Kogu maa, meie kaunid ürgmetsad, laiad jõed
ja maapõuerikkused kuuluvad nüüd meile endile.
Rõõmurohke on iga gaana lapse elu. Me kõik
käime koolis, õpime lugema ja kirjutama. Minul on
lugemine ja kirjutamine täiesti selged. Ma võin üles
kirjutada oma sünnimaa kauneid rahvajutte, mis on
rännanud põlvest põlve, suust suhu.

Eriti meeldib mulle lugu ühest väikesest neegri-
poisist ja kolmest kurjast metsloomast. See jutt sün-

dis sel ajal, mil meie vaevlesime veel orjuses ja
oma mõtteid võisime edasi anda varjatud kujul. Nii
ka selles loos. Tigedate loomade all on tegelikult
mõeldud kolonisaatoreid, orjaperemehti. Jutu peal-
kirjaks on:

KEERA MINU KOOK UMBER

Ükskord elasid mees ja naine, kes tahtsid väga
last saada. Uhel päeval sündiski neile väike poiss.
Isa töötas sel ajal põllul ja naabrinaine tahtis teda
kutsuma minna.

Järsku ütles väike poiss: „Ma lähen ise isa
juurde!“

„Mis?“ imestas ema. „Sa oskad juba rääkida ja
isegi kõndida?“

„Jah, oskan!“ vastas väike poiss ja läks isa
juurde.

Isa oli väga rõõmus, et tal nii tubli poiss oli. Koos
puistasid nad maisitõlvikust terad välja, jahvatasid
jahuks ja hakkasid koogitaigat tegema. Kuid kus
kooki küpsetada? Väike poiss vaatas ringi ja nägi,
et metsa tagant tõusis suitsu.

„Ära sinna mine!“ ütles isa. „Seal elab kuri rah-
vas – Leopardid, Hüäänid ja Lövid.“

„Ma ei karda kedagi!“ vastas poiss ja läks kur-
jade loomade külla.

Ta istus julgelt lõkke äärde ja hakkas kooke küp-
setama. Loomad vaatasid seda imestunult pealt.

„Tule, keera minu kook ümber!“ hõikas poiss
Hüäänile, kui kook ühelt poolt oli pruuniks küpse-
nud.

Hüään tuli ja hakkas kooki ümber pöörama. Ta
kõrvetas aga sealjuures oma käpa, ehmus kangesti
ja jooksis minema.

Siis tuli lövi lõkke äärde.

„Pööra minu kook ümber!“ hüüdis talle poiss.

Kuna lövi ei teadnud, et tuli põletab, hakkas ka
tema kooki ümber pöörama. Järgmisel hetkel mõir-
gas ta valust ja jooksis hirmunult minema.

Nüüd tuli Leopard kooki ümber pöörama. Temaga
juhtus sama lugu. Ulgudes ja käppadele puhudes
jooksis ta sügavale metsa.

Nii võitis väike poiss kurjad loomad ja ajas nad
külast minema.

ARVA

ÄRA!

Leia siit kõik k-ga algavad esemed,
masinad, hooned, loomad, linnud, puud
ja lilled. Kokku peab neid olema 23.

PALJU UUSI KLEITE

See oli kaks kuud tagasi. Sinu kodumaa pealinnas Moskvast pidas nõu Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXII kongress. Tervelt maalt sõitsid Moskvasse meie kõige töökamad ja targemad inimesed, et üheskoos arutada, kuidas muuta elu Nõukogudemaal veelgi jõukamaks ja rõõmsamaks. Nad võtsid kongressil vastu partei uue programmi. Mis see on? Partei programm on meie elu teejuht. See on otsekui viit, mis näitab suunda, kuhu kellelgi tuleb minna. Partei programm juhatab igaühele kätte tema ülesande elus. Programmis on öeldud, mida peavad tegema kaevurid ja tehasetöölised, mida karjatalitajad ja põlluharijad, teadlased ja kooliõpetajad. Partei programmis on kirjas ka puuvillakasvatajate ülesanded. Neil tuleb tulevikus kasvatada veel rohkem puuvilla, et rahvale saaks sellest teha veel rohkem kauneid kleite ja seelikuid.

Täna räägimegi puuvillast lähemalt. Sest võib-olla sa üldse ei tea, et sinu kleit on kasvanud põõsa küljes!

„Kuidas nii? Minu kleidi tegi ema riidest,“ tead sa vastu vaielda.

Õmbles küll, kuid – see tore sitskangas, mille te emaga poest tõite, on tehtud puuvillast. Puuvill aga kasvab põõsa otsas. Seda kasvatavad kaugel lõunas, kus on palju päikest, tadžikid, usbekid, turkmeenid, kasahhid ja veel teised rahvad.

... Muld praguneb kõrvetavas päikeses. Puuvillapõõsas tahab juua! Mööda torusid jookseb põllule iga teravalehelise põõsa juurde kosutav vesi. Selle saadab inimene, sest seal, kus kasvab puuvill, sajab pilvedest väga vähe janukustutust.

Inimene kaitseb puuvillapõõsast ka teiste vaenlaste eest. Mööda põldu sõidavad masinad, mis külavad mürki igasugustele kahjuritele. Puuvillatäidele ja punastele kedriklehtedele.

Puuvillapõõsas hakkab õitsema. Üksteise järel löövad lahti kreemikad õienupud, et mõne päeva pärast surra. Igast õiest saab seemnekott. Teate, mis selles kotis on, kui ta lahti läheb?

Seemnetele on kasvanud juuksed! Oisi asendavad nüüd toredad valged vatitutid – puuvill. On aeg asuda saagikogumisele.

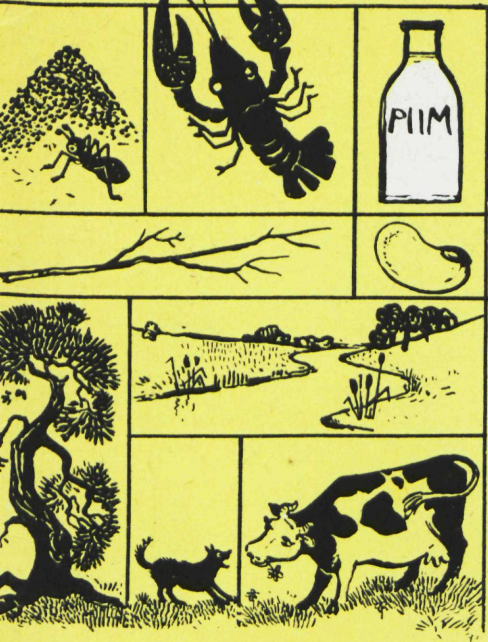
Põllul hakkavad urisema puuvillakogumismasinad ja vastuvõut-punktides kasvavad taeva poole valged puuvillamäed. Varem koguti puuvilla ainult käsitsi. See oli aeganõudev ja vaearikas töö. Nüüd korjab inimeksi vaid selle, mille masin põõsa otsa unustab.

Mis saab puuvillamägedest edasi? Olete võib-olla näinud, mida ema kodus lambavillaga teeb! Peseb, kraasib, ketrab, korutab, värvib ja siis alles hakkab sukka või kampsunit kuduma. Nii on ka puuvillaga. Esimeses vabrikus kisivad erilised masinad seemnetel kõigepealt juuksed peast. Sealt läheb puuvilla tee läbi kraasimis-, ketrus-, värvimis- ja teiste vabrikute, kuni tast lõpuks kangastelgedel sinu kleidiriie, käterätt, taskurätik või voodilina valmis saab. Igal uuel aastal rändab neid vabrikutest kaupluse-letile järjest rohkem ja rohkem: puuvillakasvatajad täidavad partei poolt antud ülesannet.

Illustreerinud
I. TORN

Arva

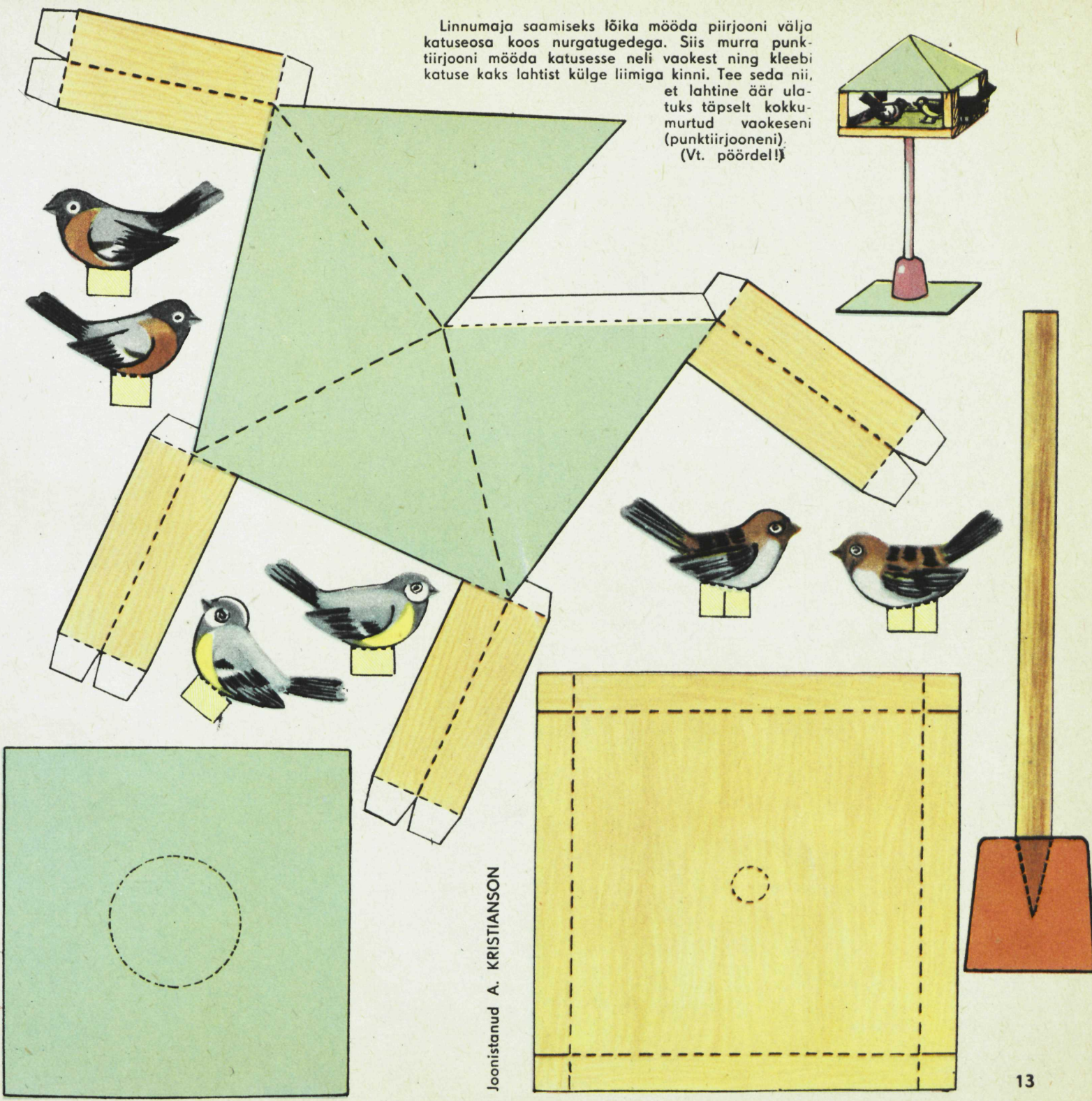
Joonistanud E. PEEBO

1. Valge poiss, must nina?
2. Kes on istudes pikem kui seistes?
3. Pihku mahub, pütti ei mahu?
4. Kellel on krobe kasukas?
5. Eest irki-orki, tagant siuh-säuh?
6. Uus maja, ise kasvatab katuse?
7. Päeval karjas, öösel orjas?
8. Jookseb ööd kui päevad, ei väsi iialgi ära?
9. Luu väljaspool, liha seespool?
10. Katel keeb ilma puudeta?

ära!

SEDA SINIST JOONT MÕÕDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KÄSITÖÖLEHT

Linnumaja saamiseks lõika mööda piirjooni välja katuseosa koos nurgatügedega. Siis murra punktijooni mööda katusesse neli vaakest ning kleebi katuse kaks lahtist külge liimiga kinni. Tee seda nii, et lahtine äär ulatuks täpselt kokku-murtud vaokeseni (punktijooneni). (Vt. pöördel!)

Joonistanud A. KRISTIANSOON

Sirje suur mure

NÄÄRIVANA ÄRA KÄIS,
JÄTTIS OMA KINGID.
AGA SIRJE NORGUSPÄI
KÕNDIS TOAS RINGI.

UTLES, ENDAL SILMAD VEES:
„MUL ON RASKE MURE:
EGA ENAM NÄÄRIMEES
MEIE JUURDE TULE.

TA NII VANAKS JÄÄNUD ON,
KÕVERAKS JA KÕOTSI.
MÄÄRATAKSE PENSION –
EI TA TEEGI TÕOD SIIS.“

EMA LAUSUS: „SEE EI LOE,
ET SAAB PENSIONÄRIKS.
MEILE TEMA VANEM POEG
TULEB TEISEKS NÄÄRIKS.“

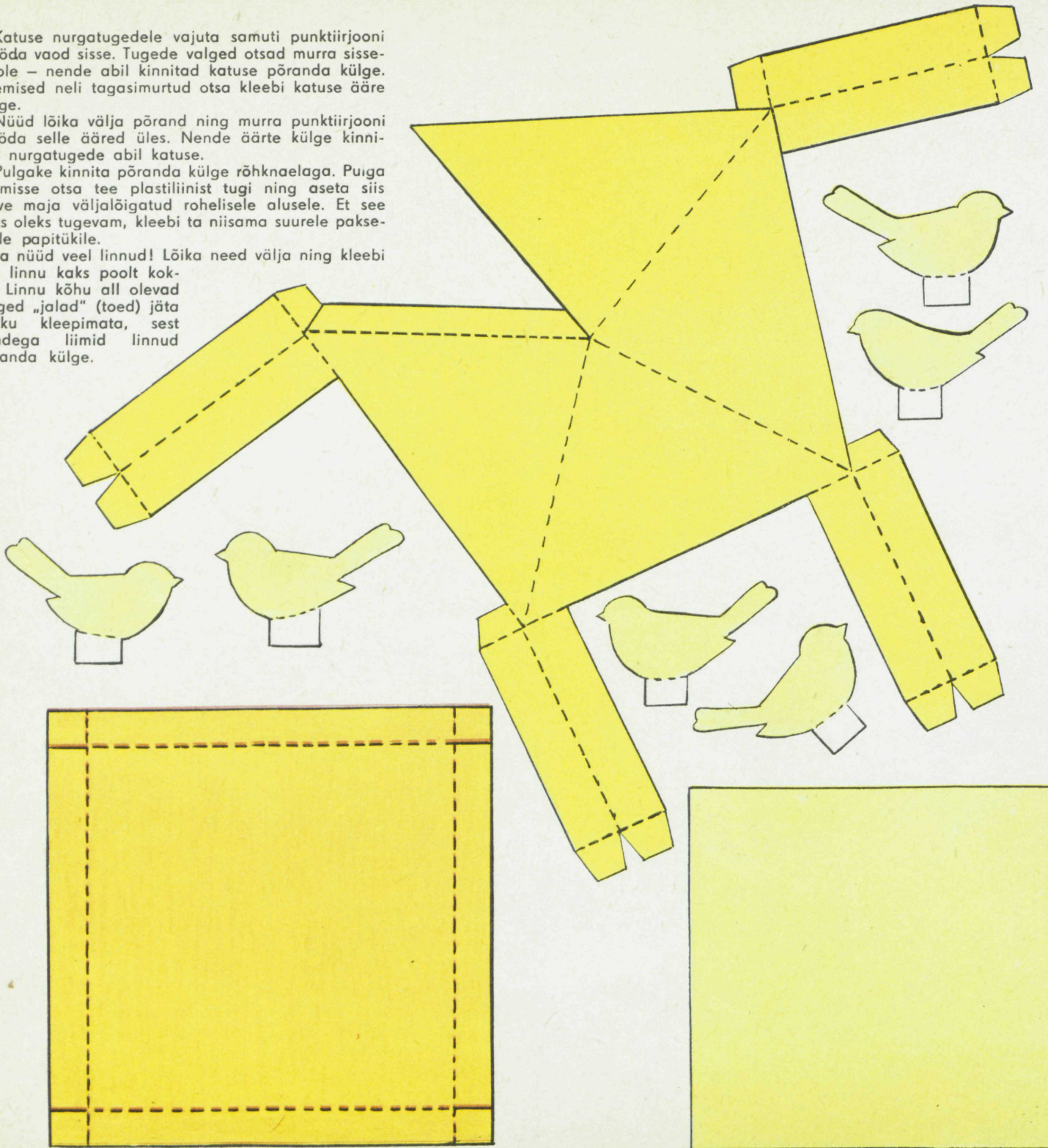
Illustreerinud K. NIINEPUU

Katuse nurgatugedele vajuta samuti punktiirjooni mööda vaod sisse. Tugede valged otsad murra sissepoole – nende abil kinnitad katuse pörandi külge. Ülemised neli tagasimurtud otsa kleebi katuse ääre külge.

Nüüd lõika välja pörand ning murra punktiirjooni mööda selle ääred üles. Nende äärte külge kinnitad nurgatugede abil katuse.

Pulgake kinnita pörandi külge rõhknaelaga. Puiga alumise otsa tee plastiliinist tugi ning aseta siis terve maja väljalõigatud roheline alusele. Et see alus oleks tugevam, kleebi ta niisama suurele paksemale papitükile.

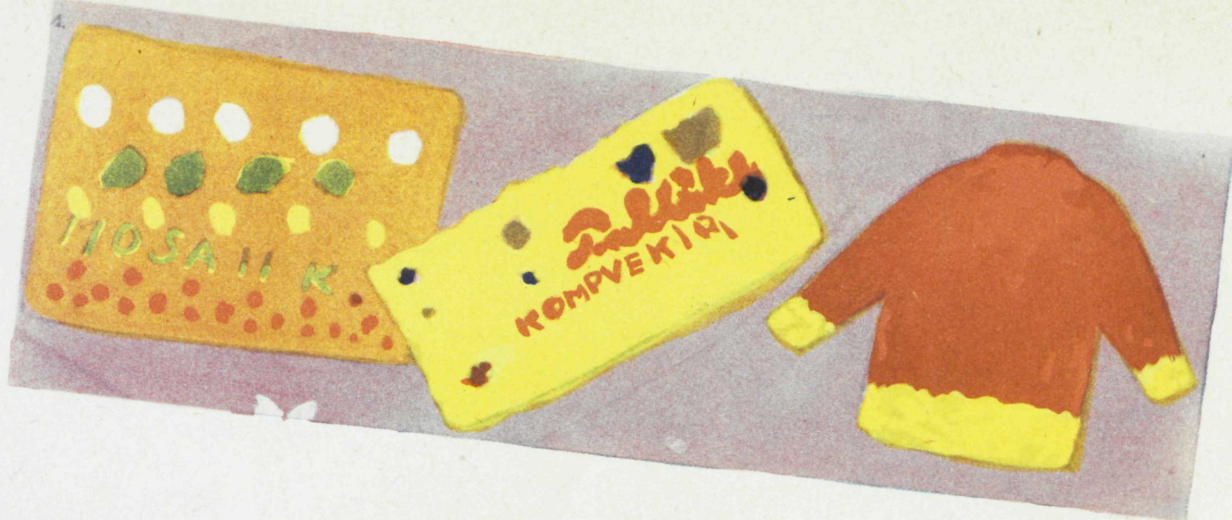
Ja nüüd veel linnud! Lõika need välja ning kleebi iga linnu kaks poolt kokku. Linnu kõhu all olevad valged „jalad“ (toed) jätka kokku kleepimata, sest nendega liimid linnud pörandi külge.

Kindlasti oled juba mõtelnud järele, missuguseid kingitusi sa näärivanalt näärilpühadeks soovid. Seda on teinud ka Tallinna 10. Keskkooli esimeste klasside õpilased. Neist mõned joonistasid oma soovid kohe pildi peale üles ja siin sa neid nüüd näedki.

Vaata, Küllike Jõepeere soovib näärivanalt uut nukku, iluuiske ja üht raamatut, Hanno Härm aga laeya „Kalev“, lippu ja näarikuu-sele üht uhket eset. Ants Tepneri sooviks on jälle suur jalgpall ja Kai Siirak loodab näärilpakist leida sooja kampsuni, mosaiigi ja palju magusaid kompekke.

Tingimata peab näärivana nende ja ka sinu soovid meeles. Nõnda tulevad kõigile rõõmsad nääril!

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

KALLID LAPSED!

Mul on hea meel, et te mulle nii palju kirju saadate. Mulle meeldivad väga teie joonistused ja luuletused. Armastan üldse luuletusi lugeda, ka neid, mis raamatutes on. Ma tahan väga palju lugeda ja sellepärast olengi rõõmus, kui kirjakandja mulle kirju toob.

Ent kas te teate ka, et kõik kirjad ei rөөmusta mind ühtemoodi. Näiteks niisugused kirjad, kus lapsed saadavad mulle luuletusi, mis nad on mõnest raamatust maha kirjutanud. Ise aga panevad oma nime luuletuse lõppu. See ei ole ilus ega aus. Luuletusi on üldse olemas väga palju ja võib juhtuda, et ma mõnda neist ei mäleta ning avaldangi mahakirjutatud luuletuse „Tähekeste postipaunas“. Siis on pärast piinlik minul ja sellel mahakirjutajal, kelle nimi oli luuletuse all. Sellepärast, palun, saatke mulle ainult neid luuletusi ja jutukesi, mis te olete ise välja mõtelnud. Eks? Lepime nii kokku!

Teie Täheke

ELKNU Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 12 – 1961.
Toimetuse kolleegium: E. Lahe, L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, H. Raigna.
Toimetaja H. PUKK. Kunstiline toimetaja E. PIKK.
Ajalehtede-Ajakirjade Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.
Laduda antud, 2. XI 1961. Trükkida antud 8. XII 1961. Trükiarv 41 600. Paber 60 X 90, 1/4.
Trükkipoognaid 2. Arvutuspoognaid 4. MB-08260. Tellimise nr. 1486.
Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 49.
Ilmub kord kuus. Üksiknumber 15 kop.
Журнал „Звездочка“. На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

Esikaanel L. HÄRMI joonistus
„Püüa meid, näärilpakk!“

KALLE, VALLE ja MALLE

